

αριστερός

αριστερός, -ή κ. -ά, -ό, επίθ. [*αρχ. ἄριστερός, πιθ. από το ἄριστος*], αριστερός. **1.** που πιστεύει στην πολιτική θεωρία της αριστεράς, που υποστηρίζει ή που ανήκει στον αριστερό πολιτικό χώρο: «όλοι οι αριστεροί βουλευτές καταψήφισαν το νομοσχέδιο». **2α.** το αρσ. ως ουσ. **ο αριστερός**, ο υποστηρικτής της αριστεράς, αυτός που ανήκει στον αριστερό πολιτικό χώρο: «αυτός είναι αριστερός, όπως κι όλη η οικογένειά του». **β.** αυτός που χρησιμοποιεί το αριστερό του χέρι ή, αν είναι ποδοσφαιριστής, το αριστερό του πόδι περισσότερο από το δεξί: «ο γραφολόγος υποστηρίζει πως αυτός που έγραψε το σημείωμα ήταν αριστερός (αριστερόχειρας) || λίγοι είναι οι ποδοσφαιριστές που χρησιμοποιούν το αριστερό». **γ.** ο ψάλτης που ψέλνει στο αριστερό αναλόγιο της εκκλησίας: «κάθε Κυριακή ψέλνει στην τάδε εκκλησία, όπου είναι αριστερός (ενν. ψάλτης)». **3.** το θηλ. ως ουσ. **η αριστερά**, η πολιτική παράταξη που ανήκει στον αριστερό χώρο: «η αριστερά χαρακτηρίζεται για τους εργατικούς της αγώνες». **4.** το θηλ. ως ουσ. **η αριστερή**, το χτύπημα που δίνεται σε κάποιον με το αριστερό χέρι (γροθιά, μπάτσα, σφαλιάρα κ.λπ.): «του 'δωσε μια αριστερή, που είδε τον ουρανό με τ' άστρα». Σπάνια αναφέρεται και ο τρόπος με τον οποίο καταφέρεται το χτύπημα αλλά, σχεδόν πάντα, αυτό δείχνεται με χειρονομία. Π.χ.: αν το χτύπημα δόθηκε με τη γροθιά, τότε το χέρι κινείται μπροστά με τη γροθιά σφιγμένη, αν δόθηκε μπάτσα, τότε το χέρι κινείται από πάνω προς τα κάτω με την παλάμη ανοιγμένη κ.λπ. Η χειρονομία γίνεται παράλληλα με την εκφορά του λόγου. **5.** το ουδ. ως ουσ. **το αριστερό** (ενν. χέρι ή πόδι): «πήρε με τ' αριστερό τα λεφτά και με το δεξί του έδωσε την απόδειξη || του 'δωσε μια κλοτσιά στον κώλο με το αριστερό του». **6.** Επίρρ. **αριστερά, α.** με αριστερή κατεύθυνση: «τον είδα που έστριψε αριστερά κι εξαφανίστηκε». **β.** σύμφωνα με τις θέσεις της πολιτικής παράταξης που ανήκει στον αριστερό χώρο: «τον τελευταίο καιρό κινείται στ' αριστερά».

- γράφει με τ' αριστερό (ενν. χέρι), είναι αριστερόχειρας: «έχω συναντήσει λίγους ανθρώπους που γράφουν με τ' αριστερό».

- δε γνωρίζει η δεξιά του τι ποιεί η αριστερά του, βλ. λ. [δεξιός](#).

- δεν ξέρει η δεξιά του τι ποιεί η αριστερά του, βλ. λ. [δεξιός](#).

- κλίνειτ' επ' αριστερά! βλ. λ. [κλίνω](#).

- μέχρι να σηκώσει το δεξί του, βρομάει τ' αριστερό του, βλ. λ. [δεξιός](#).

- μου βγήκε απ' τ' αριστερά ή μου τη βγήκε απ' τ' αριστερά, ενήργησε, μου συμπεριφέρθηκε με προκλητικό τρόπο: «επειδή μου τη βγήκε απ' τ' αριστερά, θα 'ρθει η μέρα που θα το μετανιώσει». Από την εικόνα του οδηγού αυτοκινήτου που ξαφνικά πετάγεται από τα αριστερά μας και πατώντας τέρμα το γκάτζι επιχειρεί να μας προσπεράσει επιδεικτικά. Για συνών. βλ. φρ. μου βγήκε ανάποδα ή μου τη βγήκε ανάποδα ή μου τη βγήκε στο ανάποδο, λ. [ανάποδος](#).

- στ' αριστερό μου (σου, του, της κ.λπ.), βλ. φρ. στ' αριστερό μου (σου, του, της κ.λπ.) χέρι.

- στ' αριστερό μου (σου, του, της κ.λπ) χέρι, αριστερά μου (σου, του, της κ.λπ.), αριστερά: «όπως θα πηγαίνεις θα συναντήσεις στ' αριστερό σου χέρι ένα βενζινάδικο που έχει αμόλυβδη».

- του βγαίνω απ' τ' αριστερά ή του τη βγαίνω απ' τ' αριστερά, ενεργώ, συμπεριφέρομαι εναντίον του με προκλητικό τρόπο: «μην του τη βγαίνεις απ' τ' αριστερά, γιατί κάνει κρα για καβγά». Για συνών. βλ. φρ. του βγαίνω ανάποδα ή του τη βγαίνω ανάποδα ή του τη βγαίνω στο ανάποδο, λ. [ανάποδος](#).